

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра бджільництва

Кафедра охорони праці та
біотехнічних систем у тваринництві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету аграрного менеджменту

Анатолій ОСТАПЧУК

05 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри бджільництва
Протокол № 12 від 10.05 2024 р.
Завідувач кафедри

Микола ПОВОЗНІКОВ

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри охорони праці та
біотехнічних систем у тваринництві
Протокол № 11 від 20.05 2024 р.
Завідувач кафедри

Василь ХМЕЛЬОВСЬКИЙ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Менеджмент міжнародного
бізнесу»

Олександр ФАЙЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ: ТВАРИННИЦТВО

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма «Менеджмент міжнародного бізнесу»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники:

Микола ПОВОЗНІКОВ, д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри бджільництва

Світлана ПОТАПОВА, к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

Київ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни
«Системи технологій: тваринництво»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	073 Менеджмент	
Освітня програма	«Менеджмент міжнародного бізнесу»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни є оволодіння знаннями та навичками щодо ефективного управління технологічними процесами в галузі тваринництва, критерії оцінки і вибору технологічних та технічних рішень, розроблення ефективних технологічних процесів, обґрунтування раціональні комплектів машин і обладнання для цих процесів та методологією прогнозування

перспективного розвитку галузі тваринництва, створення нормативних умов праці та запобігання травматизму на механізованих процесах у тваринництві.

Завдання дисципліни полягають у наданні майбутнім спеціалістам знань з біологічних основ розведення сільськогосподарських тварин, організації науково-обґрунтованої годівлі, основних параметрів та принципів технології виробництва основних видів продукції тваринництва в господарствах з різною формою власності; технічного забезпечення процесів тваринницьких підприємств та комплексів, ознайомлення із заходами з охорони праці під час виконання технологічних процесів у тваринництві.

Набуття компетентностей

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК16. Здатність виявляти та аналізувати нові ринкові можливості, включаючи міжнародне бізнес-середовище, формулювати нові ідеї, розробляти проекти та організовувати управління бізнес-процесами.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 18. Демонструвати здатність виявляти перспективи розвитку підприємства, розробляти проекти, організовувати управління бізнес процесами на основі аналізу ринкових можливостей та міжнародного бізнес середовища.

ПРН 20. Здійснювати комерційну діяльність на зовнішніх ринках з урахуванням особливостей правового регулювання;

2. Програма та структура навчальної дисципліни повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Біологічні особливості сільськогосподарських тварин та забезпечення їх кормами									
Тема 1. Індивідуальний розвиток тварин	1	8	2	2	4				
Тема 2. Види продуктивності с.-г. тварин та племінна робота	2	8	2	2	4				
Тема 3. Поняття про корми та їх хімічний склад	3	8	2	2	4				
Тема 4. Системи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин	4	8	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 1		32	8	8	16				
Змістовий модуль 2. Технологія виробництва продукції тваринництва									
Тема 1. Технологія виробництва молока	5	6	2	2	2				
Тема 2. Технологія виробництва яловичини	6	6	2	2	2				
Тема 3. Технологія виробництва продукції свинарства та вівчарства	7	8	2	2	4				
Тема 4. Технологія виробництва яєць та м'яса птиці	8	8	2	2	4				
Тема 5. Конярство та технології виробництва продукції інших напрямів тваринництва (бджільництва, кролівництва, звірівництва та рибництва)	9	12	2	2	8				
Разом за змістовим модулем 2		40	10	10	20				
Змістовий модуль 3. Механізація тваринництва									
Тема 1. Механізація	10	1	2	2	4				

водопостачання та напування тварин і птиці									
Тема 2. Механізація приготування та роздавання кормів	11	5	2	2	4				
Тема 3. Механізація видалення транспортування та утилізації гною.	12	13	2	2	4				
Тема 4. Механізація одержання продукції тваринництва	13	9	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 2		32	8	8	16				
Змістовий модуль 4. Охорона праці в тваринництві									
Тема 1. Законодавство України про охорону праці.	14	8	2	2	4				
Тема 2. Заходи для зниження аварійності та запобігання травматизму на механізованих процесах в тваринництві.	15	8	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 3		16	4	4	8				
УСЬОГО ГОДИН		120	30	30	60				

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виробничий та племінний облік у тваринництві	2
2	Ідентифікація, реєстрація та мічення тварин	1
3	Облік росту сільськогосподарських тварин	1
4	Класифікація та визначення якості кормів	2
5	Особливості складання раціонів та визначення потреби в кормах	2
6	Технологія виробництва молока. Методи обліку і оцінювання молочної продуктивності тварин	2
7	Технологія виробництва яловичини. Зажиттєва та післязабійна оцінка показників м'ясної продуктивності великої рогатої худоби	2
8	Технологія виробництва свинини. Бонітування свиней	1
9	Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва. Визначення якості вовни та її облік	1
10	Облік несучості сільськогосподарської птиці та визначення економічної ефективності виробництва інкубаційних та харчових яєць	2
11	Технологія виробництва продукції бджільництва. Визначення потреби господарства у бджолиних сім'ях	1

12	Технологія виробництва продукції кролівництва і хутрового звірівництва. Товарна оцінка шкурок кролів і хутрових звірів	1
13	Засоби для водопостачання та напування тварин	2
14	Засоби для підготовки кормів до згодовування, агрегати для приготування та роздавання кормів	2
15	Засоби прибирання та видалення гною	2
16	Доїльні установки, стригальні агрегати	2
17	Організація навчання з питань охорони праці. Види інструктажів	2
18	Організація розслідування нещасних випадків на виробництві	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Індивідуальний розвиток тварин	4
2	Види продуктивності с.-г. тварин та племінна робота	4
3	Поняття про корми та їх хімічний склад	4
4	Системи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин	4
5	Технологія виробництва молока	2
6	Технологія виробництва яловичини	2
7	Технологія виробництва продукції свинарства та вівчарства	4
8	Технологія виробництва яєць та м'яса птиці	4
9	Конярство та технології виробництва продукції інших напрямів тваринництва (бджільництва, кролівництва, звірівництва та рибництва)	8
10	Генеральний план ферми	4
11	Обладнання для утримання ВРХ, свиней та птиці	4
12	Обладнання для створення мікроклімату в тваринницьких приміщеннях	4
13	Роботизовані системи в тваринництві	4
14	Основи електробезпеки на тваринницьких підприємствах	4
15	Основи пожежної безпеки на підприємствах	4
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести.
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок,

формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на науково-практичних заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Системи технологій: тваринництво» на навчальному порталі НУБіП України eLearn. URL:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3833>

2. Ребенко В.І., Потапова С.Є. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Системи технологій: тваринництво» (Механізація тваринництва, Охорона праці) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітня програма «Менеджмент» Київ:

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Повозніков М.Г., Решетник А.О. Утримання та гігієна свиней: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП «Зволейко ДГ», 2017. 272 с.
2. Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби / за ред. В. М. Кандиби, І. І. Ібатулліна, В. І. Костенка. Житомир: ПП «Рута», 2012. 860 с.
3. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини. Київ: Ліра-К, 2020. 672 с.
4. Про племінну справу: Закон України від 26.10.2023 № 3691-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12>
5. Ревенко І.І., Хмельовський В.С., Заболотько О.О., Потапова С.Є. та ін. Машина і обладнання для тваринництва. Електронний підручник. Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти, 2021. URL: <https://nmcbook.com.ua/elepidruchnik/motnmc/Golovna/Golovna.htm>
6. Охорона праці. Хмельовський В.С., Марчишина Є.І., Білько Т.О., Мотрич М.М., Скібчик В.І. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 603 с.
7. Машина, обладнання та їх використання в тваринництві: підручник для здобувачів ступеня вищої освіти закладів вищої освіти / Р. В. Скляр, О. Г. Скляр, Н. І. Болтянська, Д. О. Мілько, Б. В. Болтянський. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 608 с.
8. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ, із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>
9. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці на підприємстві». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
10. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
11. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 2.
12. Аграрний сектор України. Технічне забезпечення – каталог техніки. URL: <http://agroua.net/mashine/catalog/cg-3/>
13. Корець Л.І. Електронний посібник з дисципліни: "Машина і обладнання для тваринництва" ЛТК ЛНТУ. URL: <http://lib.lntu.info/book/liubeshiv/liubeshiv/2014/14-06/>
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-ХІV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
15. Міжнародна організація праці (МОП). URL: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>